

Boeiende mensen

Jaarverslag 2011

De Gelderhorst
Landelijk centrum voor oudere Doven

Boeiende mensen

Onlangs las ik over een recent onderzoek in de Verenigde Staten naar vooroordelen jegens ouderen. Hieruit blijkt dat veel jongeren ouderen saai, traag en vergeetachtig vinden. Iedereen wil graag oud worden, maar niemand wil oud zijn, concludeerde de nog jonge onderzoeker. Hij verbaasde zich een beetje over de negatieve beeldvorming, want in de praktijk blijken ouderen helemaal niet zo saai. Die ervaring heb ik ook. Iedere dag kom ik Dove ouderen tegen vol levenswijsheid, met boeiende verhalen en een allesbehalve saai leven. Sommigen kiezen ervoor om op hoge leeftijd nog verre reizen te maken, een andere begint op haar tachtigste nog met een gebarencursus.

Ook zijn er oudere Doven die door bijvoorbeeld hun teruglopende gezondheid keuzes moeten maken die diep ingrijpen in hun persoonlijke situatie. In De Gelderhorst is het nooit saai. Er gebeuren mooie, verdrietige, lachwekkende, ingrijpende en hele gewone dingen. Ook in 2011. In dit jaarverslag komt een aantal dove ouderen aan het woord over wat zij onder andere meemaakten in 2011. Ook leest u over de ervaringen van een groep dove Duitsers die De Gelderhorst bezocht. Het zijn mooie verhalen van boeiende mensen.

Jan Tempelaar,
Bestuurder De Gelderhorst

Colofon

Tekst: Peter van Veen | Van Veen Communicatie & Fondsenwerving

Foto's: Monte Gardenier | De Gelderhorst

Vormgeving: Paula Dingler | De Gelderhorst

Drukkerij: Frouws Ede B.V.

Betsy Katsman (65) 'We hebben er veel ervaringen uitgewisseld'

bezoekt Kerkendag
in München

Betsy Katsman bezocht met twee andere Doven uit De Gelderhorst en een tolk de Kerkendag in München. Drie dagen trokken ze op met Duitse Doven en leerden van elkaars cultuur en geloof. 'Op de Kerkendag in Duitsland komen christenen van alle gezindten samen. Het is mooi dat dat kan. In Nederland zijn christenen veel meer verdeeld. Toen wij er waren, was het heel massaal. Dat heeft grote indruk op mij gemaakt. Het was ook bijzonder om er te zijn met Duitse Doven. Wij hebben een kerkdienst voor Doven bezocht en er trad een gebarenkoor op. Ook werden we door een dove gids door de stad rondgeleid en hebben we een bezoek gebracht aan het clubhuis voor Doven. We hebben er veel ervaringen uitgewisseld.'

Betsy Katsman vertelt dat de Duitsers veel belangstelling hadden voor de woonomstandigheden van oudere Doven in Nederland. 'Zij kennen niet zoiets als De Gelderhorst. Je hebt in München wel een tehuis waar een paar Doven tussen de horende ouderen wonen. Zij hebben steun aan elkaar, maar het is niet te vergelijken met de situatie hier. Zij zouden ook graag een eigen tehuis voor oudere Doven hebben. In München wonen veel oudere Doven nog zelfstandig. Zij krijgen soms hulp van dove vrijwilligers.' 'Je kunt makkelijk contact maken met Doven in Duitsland, makkelijker dan met horenden in Nederland. Er is veel herkenning over en weer. Ik geloof dat de situatie van Doven in Duitsland niet zoveel anders is dan in Nederland. Ons land is wel een stuk kleiner en het dovenwereldje maar klein. Heel veel Doven kennen elkaar. Dat is in Duitsland, volgens mij, niet zo. Het is erg leuk om contact te hebben met Doven uit andere landen. Je kunt zoveel van elkaar leren.'

Rien Dijkstra (73)

'Ik heb hier ook al slotjes ontdekt waar ik kan vissen'

verhuisde naar
De Gelderhorst

In bijna anderhalf jaar tijd verhuisde Rien Dijkstra (73) twee keer. De geboren Fries wisselde in 2009 Hoogeveen voor Emmen. Na zestien maanden vertrok hij naar een zelfstandige woning van De Gelderhorst. 'De overgang viel wel mee', vertelt hij enthousiast. 'Ik woonde in Emmen in een bejaardentehuis, maar dat beviel me niet. Er zaten alleen horenden en die liepen langs je heen zonder wat te zeggen. Vroeger moest ik altijd op mijn tenen lopen om anderen te begrijpen. Ik heb last van mijn hart. Dat komt door de spanning. Sinds ik hier woon ben ik ontspannen. Nu heb ik rust.' Dijkstra vertelt dat hij contact met Dove mensen belangrijk vindt. 'In Hoogeveen zag ik regelmatig andere Doven. Ik ging er naar een dovenclub. Vroeger was ik uitsnijder op een confectieatelier. Mijn collega's konden horen, maar er waren ook een paar Dove collega's. In de pauze konden we dan lekker gebaren.'

'Ik heb een zus in Veenendaal en Schoonhoven. Die wonen nu dichterbij. Ik mis echter mijn vrienden wel en het water om te vissen. Dat is namelijk mijn hobby, maar ik heb hier ook al slotjes ontdekt waar ik kan vissen.'

'Ik heb beslist geen spijt dat ik ben verhuisd. De sfeer is hier goed. Je kunt makkelijk communiceren en de mensen zijn vriendelijk. Ik kom hier in De Gelderhorst ook weer oude bekenden tegen. Dat is leuk. Natuurlijk wordt er ook geroddeld, maar ja, dat is overal zo. Ik hou er niet van om alleen te zijn. Hier is het gezellig. Ik wil niet meer terug. Ook de voorzieningen voor Doven zijn prima. Er wordt van alles georganiseerd, zoals bijvoorbeeld de kerkdiensten voor Doven. Ik ga er regelmatig heen. Prachtig vind ik dat.'

**Margit Hillenmeyer
(49)**

bezoekt
De Gelderhorst

'Wij zouden graag een soortgelijke voorziening hebben in München'

In november bracht een groep Doven uit het Duitse München een bezoek aan De Gelderhorst. Margit Hillenmeyer (49) vertelt hierover: 'Wij wilden graag een beeld vormen van het bijzondere concept van De Gelderhorst. Daarnaast hebben we meegewerkt aan de oecumenische kerkdienst voor Doven. Wij zijn zeer enthousiast over het bezoek en zouden graag een soortgelijke voorziening hebben in München.' Hillenmeyer somt op wat de meeste indruk heeft gemaakt: 'De grote ontvangsthal met de visuele mogelijkheden is prachtig. Er is overal glas en je kunt alle verdiepingen zien. Dat is zeer doof-vriendelijk. Fantastisch zijn alle visuele voorzieningen als de beeldtelefoon, lichtsignalen in iedere woning, spiegels en het gele zwaailicht in de eetzaal om aandacht te trekken als een spreker begint. Daarnaast maakte de gebarenvaardigheid van het personeel indruk op mij en viel op dat De Gelderhorst er van alles aan doet om contacten met de buitenwereld te onderhouden.'

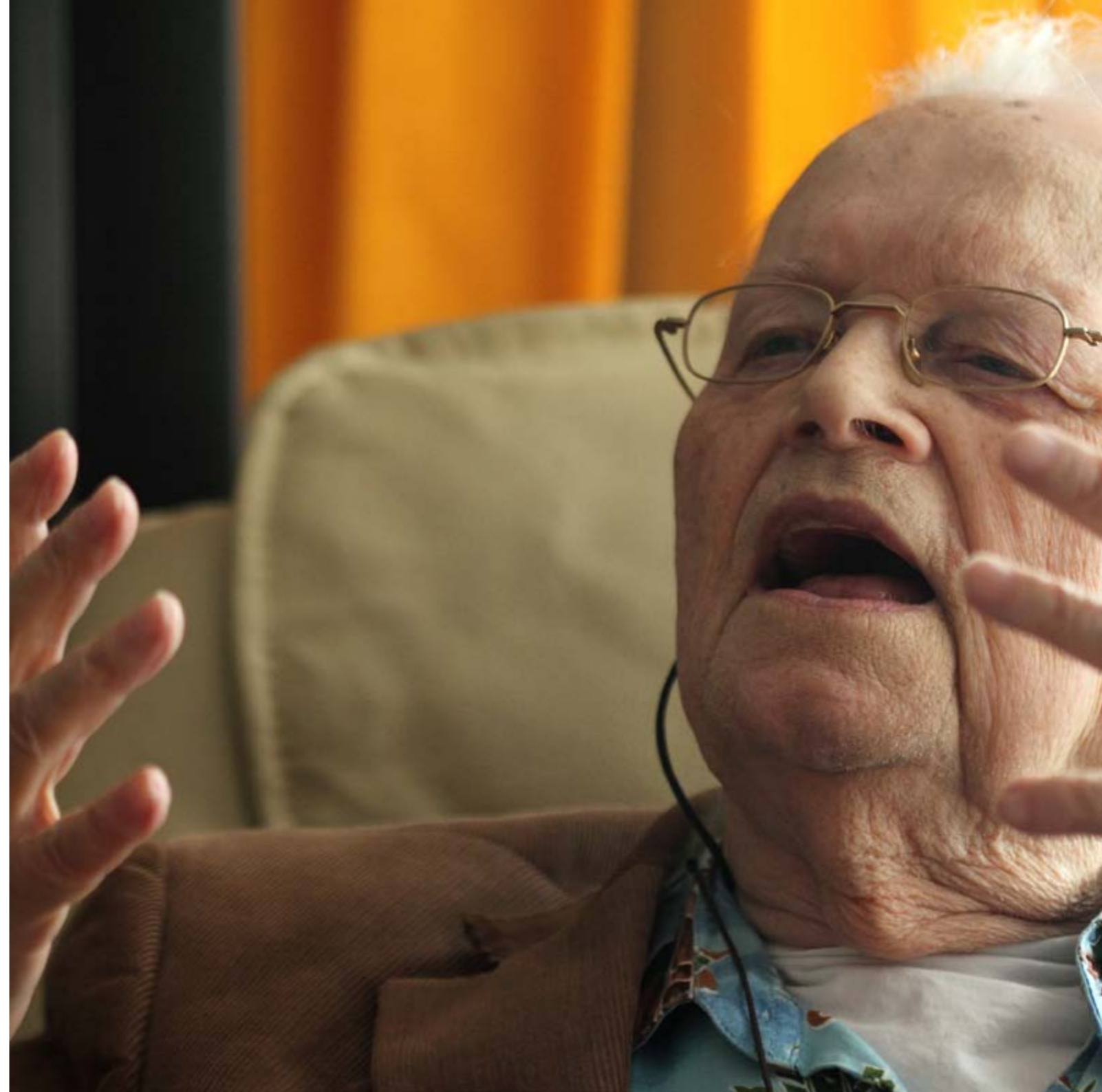
'Wanneer bij een echtpaar een van de twee partners speciale hulp nodig heeft, kunnen ze samen in De Gelderhorst wonen. De nog fitte partner kan meedoen met vrijwilligerswerk. De mensen worden goed opgevangen en professioneel begeleid. Verrast was ik ook dat er een eigen geestelijk verzorger is voor alle bewoners. Zo zijn er nog meer dingen die indruk maakten, te veel om op te noemen.' 'Wij praten in München nog vaak na over het bezoek. Vragen die wij onszelf stellen zijn: welke wensen hebben oudere Dove mensen in Duitsland? Welk aanbod is toegankelijk voor Dove mensen? En welke extra voorzieningen zijn er nodig? In 2009 heeft de universiteit van Keulen onderzoek gedaan naar De situatie van de oudere Dove mens. Ik denk dat dit ons ook verder kan helpen naar betere voorzieningen voor oudere Dove mensen in Duitsland.'

Martinus Grillis (89) 'Het is heel bijzonder. Ik krijg er een speciaal gevoel van'

ging op bedevaart naar Lourdes

In mei 2011 bezocht een groep van 29 Nederlandse Doven op initiatief van Marcel Broesterhuizen het bedevaartsoord Lourdes in Frankrijk. Er gingen ook zes Dove bewoners uit De Gelderhorst mee. Een van hen was Martinus Grillis. 'Ik ben een bedevaartganger. Ik ben al een keer eerder in Lourdes geweest met mijn vrouw toen ze nog leefde. Maar, dat is al lang geleden. Ik ben ook drie keer op bedevaart naar Fatima in Portugal geweest en drie keer naar Rome. Ik ga er heen voor de sfeer. Het is heel bijzonder. Ik krijg er een speciaal gevoel van. Ook bid ik er voor de toekomst van onze kinderen.'

'Ik kom uit een katholiek gezin en ik was de enige die niet kon horen. Mijn ouders brachten me naar het doveninstituut in Sint Michielsgestel. Ik wilde priester worden. Daarover heb ik met priester Van Uden gepraat, ook toen ik al van het instituut af was. Die zei tegen mij dat dat te moeilijk voor mij zou zijn. Dan moest ik nog heel veel jaren studeren en onder andere Latijn leren. Ik ben toen kleermaker geworden. Na mijn schooltijd heb ik nog drie rijksdiploma's gehaald en werd ik meester kleermaker. Ik moest onder andere de dagproductie controleren.' 'Toen ik dertig was, ben ik getrouwd. Samen zijn we regelmatig op bedevaart geweest. Ik vind het iedere keer weer heel bijzonder. Lourdes was wel heel erg veranderd in vergelijking met die keer dat ik er met mijn vrouw was. Het was veel moderner en er was een grote nieuwe kerk bijgebouwd. Er waren heel veel mensen. Indrukwekkend. Het was fijn om er met andere Doven heen te gaan. Of ik nog een keer op bedevaart ga? Ik zou nog wel een keer naar Fatima willen.'

Ria Brouwer (80)

begon een cursus gebarentaal

'In het begin vond ik het vreselijk moeilijk'

Ria Brouwer woont buiten De Gelderhorst, maar bezoekt sinds vijf jaar de dagrecreatie. In mei 2012 betreft ze een zelfstandige woning van het centrum voor oudere Doven. Eind 2011 startte de tachtiger een cursus gebarentaal. 'Toen ik veertig jaar was, kreeg ik Ménière. In de loop van de jaren ging mijn gehoor steeds verder achteruit. In mijn werk had ik veel contact met mensen. Gelukkig kon ik blijven werken tot mijn zestigste. Mijn gehoor ging echter steeds verder achteruit. Tot een paar jaar geleden kon ik me aardig redden. Vooral met mijn familie en bekenden kon ik goed communiceren, maar in de loop van de jaren werd mijn kringetje steeds kleiner. Ik woon in Ede en besloot naar De Tulp, de dagrecreatie van De Gelderhorst, te gaan. Ik was toen nog niet helemaal doof. Nu ben ik dat wel.'

'Een paar jaar terug ben ik mijn laatste hoorresten snel kwijtgeraakt toen in korte tijd veel van mijn familie en bekenden overleden. Dat was een hele moeilijke tijd. Gelukkig ben ik op De Tulp goed opgevangen. Hier begrijpen ze me en voel ik me thuis.' Toen Ria Brouwer niets meer kon horen, besloot ze gebaren te gaan leren en gaf zich op voor een cursus. 'In het begin vond ik het vreselijk moeilijk. Er komt zoveel op je af. Gelukkig hebben we een leuke groep en fijne docenten. Bij de cursus is een schrijftolk aanwezig, vooral in het begin had ik daar veel aan. Ik begin het nu een beetje te leren, maar vind het nog steeds moeilijk, vooral als je het in de praktijk moet gebruiken. Ik kan gelukkig veel oefenen op De Tulp. Daar zeggen ze dat ik het steeds beter doe. Als ik straks in De Gelderhorst ga wonen, kan ik het heel veel in de praktijk toepassen.'

**Johan (83) en
Johanna (86)
de Wagenaar**

kozen voor meer
verzorging

'We hebben het nog heel goed samen en genoeg te doen'

De gezondheid van Johan de Wagenaar (83) ging begin 2011 achteruit. Met zijn vrouw Johanna (86) verhuisde hij van een zelfstandige woning van De Gelderhorst naar het zorghuis. Lachend wijzen ze naar een bordje met spreuk aan de muur. Er staat: 'Goed verhuizen is een kunst, maar de ontvangen hulp een gunst.'

Johan de Wagenaar is tevreden over de extra verzorging die hij nu krijgt en hij verhaalt er uitgebreid over. Hij vertelt daarna: 'Wij wonen nu al vijftien jaar in De Gelderhorst. Daarvoor hadden we een huis in Woerden. We leefden er tussen de horenden, maar hier is het veel leuker omdat je gebaren kunt gebruiken.'

Beiden zaten op de dovenschool in Sint Michielsgestel. Zij: 'We kenden elkaar toen niet want jongens en meisjes leefden gescheiden van elkaar. Na schooltijd kwamen we elkaar tegen op de dovenvereniging in Den Haag. Ik ben toen aan de slag gegaan als hulp in de huishouding.'

Hij: 'Ik heb gewerkt als kleermaker, eerst in Leiden en later in Woerden.' Zij: 'Ik ben blij dat we niet meer zo hard hoeven te werken.' Hij knikt en vervolgt: 'Maar, vroeger waren we veel vrijer. Nu kunnen we niet meer zoveel.' Zij haalt haar schouders op. 'Vorige week zijn we nog een paar dagen mee geweest op een bootreis van De Gelderhorst.' Hij bevestigt het lachend. 'Ach ja, we hebben het nog heel goed samen en genoeg te doen. Ik verzamel postzegels en ze komen nu iedere keer nieuwe zegels brengen. Dan hoef ik er zelf niet op uit.' Johanna de Wagenaar knikt naar haar man. 'Verder maakt hij de hele dag grappen. Het is goed hier.'

Kerngegevens

Clënten

Aantal intramurale cliënten, per einde verslagjaar	73
Aantal extramurale cliënten dagactiviteiten, per einde verslagjaar	180
Aantal extramurale cliënten overige AWBZ, per einde verslagjaar	35

Capaciteit en Productie

Aantal beschikbare plaatsen met AWBZ verblijf	83
Aantal intramurale verzorgingsdagen in verslagjaar	22.877
Aantal intramurale verpleegdagen in verslagjaar	3.948
Aantal dagdelen dagactiviteiten in verslagjaar	9.760
Aantal uren extramurale AWBZ producten (excl. dagactiviteit) in verslagjaar	7.283

Personeel

Aantal personeelsleden in loondienst op 31 december	185
Aantal FTE personeelsleden in loondienst op 31 december	85

Bedrijfsopbrengsten

Totaal bedrijfsopbrengsten in verslagjaar	€ 6.650.785
Waarvan wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	€ 6.092.994
Waarvan overige bedrijfsopbrengsten	€ 557.791

De Gelderhorst heeft in Ede:

- verzorgingshuiszorg (60 plaatsen)
- verpleeghuiszorg (13 plaatsen)
- tijdelijke opname/logeren/palliatief (2 plaatsen)
- zorggarantiewoningen (81 woningen)

Daarnaast heeft ze dagverzorgingscentra in:

Ede, Rotterdam, Eindhoven, Zoetermeer, Hoogeveen, Dordrecht, Roermond, Soesterberg, Leiden en St Pancras.

Raad van Toezicht

dhr. J.P.M. Zoun, voorzitter	mw. M.H.P. Bögels
mw. M. Groenewoud	mw. M. Rensman
mw. M.J. Winkel	dhr. E. de Winter

Bestuurder

J. Tempelaar

Meer informatie op www.gelderhorst.nl

De Gelderhorst

Willy Brandtlaan 40

6716 RK Ede

Telefoon

0318-698100

Teksttelefoon

0318-698130

Fax

0318-698120

Website

www.gelderhorst.nl

E-mail

info@gelderhorst.nl

018 011
001 002
05

1 6
2 7
3 8
4 9
0

stille nab

PERS

